

Bacheloroppgave

ADM650 Jus og administrasjon

Politikontaktens rolleutforming i en distriktskommune

Amalie B. Berge og Malin Kleppen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 47

Molde, 18.05.2020

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiattkontrollert i URKUND, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht.

Personopplysningsloven skal meldes til Norsk senter for forskningsdata, NSD, for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av NSD?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer: 568653

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Ingunn Gjerde

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato: 18.05.2020

Forord

Høsten 2019 skrev vi en teoretisk oppgave som hadde som hensikt å skulle evaluere hvordan politikontakten, som én av de seks viktigste funksjonene i nærpolitireformen, i praksis har fungert. Dette temaet fant vi veldig spennende, da vi verken da eller nå har klart å finne noen annen forskning på akkurat dette emnet. Vi valgte å bygge videre på denne oppgaven i forbindelse med bachelor.

Det er flere som har bidratt til denne bacheloroppgaven og som vi dermed ønsker å takke; Tusen takk til informantene som har satt av tid, gitt av seg selv og vist engasjement rundt vår oppgave.

Tusen takk til vår veileder Ingunn Gjerde, som gjennom hele prosessene har gitt god veiledning, oppmuntring og konstruktiv kritikk. Du har gjort en forbilledlig god jobb.

Tusen takk til våre familier og barn, som har gitt oss motivasjon og støttet oss gjennom disse tre årene.

Molde 18.05.2020

Malin Kleppen

Amalie Bauer Berge

Sammendrag

I vår oppgave ønsket vi å se nærmere på hvordan politikontakten som èn av de seks viktigste funksjonene i nærpoltireformen og som et ledd i det forebyggende arbeidet, i praksis hadde utviklet seg. For å belyse vår problemstilling, valgte vi å intervjuer politikontakten selv og andre naturlige samarbeidspartnere i kommunen innenfor det forebyggende arbeidet mot barn og unge. Politikontakten har ikke vært evaluert i tidligere forskning på tross av sin viktige rolle i samfunnet.

Ved bruk av kvalitativ metode og fire individuelle åpne intervju har vi undersøkt hvilke erfaringer, kunnskap og tanker informantene har om politikontaktens funksjon i sin kommune. Politikontakten redegjorde blant annet for hvordan en politikontakt bør jobbe ut mot ungdom, basert på faglig kompetanse og egne erfaringer.

Vi opplevde at alle våre informanter hadde en felles enighet om at det tverrfaglige samarbeidet i dag ikke var godt nok. Vi observerte også at den nye funksjonen politikontakt i liten grad har vært kommunisert ut ovenfra og ned, samt at de følte at avstanden til politiet har blitt større.

Informantene hadde mange tanker om hva som skulle til for å tilrettelegge for et bedre tverrfaglig forebyggende samarbeid, både fra et systemperspektiv og faglig perspektiv.

Innhold

1.0 INNLEDNING.....	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema	3
2.0 PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER.....	4
3.0 TEORI:	5
4.0 METODE OG DATAINNSAMLING:	9
4.1 Gjennomføring av intervju.....	11
4.2 Utvalg.....	12
5.0 FORSKNINGSETIKK.....	15
6.0 ANALYSE.....	16
7.0 KONKLUSJON.....	27
7.1 Videre forskning.....	28
8.0 Referanseliste.....	30
9.0 Vedlegg	33
9.1 Vil du delta i forskningsprosjektet	33
9.2 SPØRRESKJEMA TIL AKTUELLE SAMARBEIDSPARTNERE	37

1.0 INNLEDNING

"Situasjonen er enkel; politiet har fått en mengde nye krevende oppgaver og ressursene brukt til omorganisering tas fra de tidligere prioriterte oppgavene som ikke var så synlige på måleparametrene; service, bistand og nettopp forebygging» (Roalsø, 2018).¹

Dette er en av flere bekymringer og kritikker av omstruktureringen i politiet som regjeringen kom med i mars 2015. Formålet med reformen var å skape en mer handlekraftig og moderne organisasjon. Nærpolitireformen trådte i kraft 1.januar 2016. Et overordnet mål for reformen var å legge til rette for at organisasjonen skulle kunne håndtere «morgendagens utfordringer». Kvalitet innenfor forebygging, etterforskning og det operative arbeidet skulle bli bedre. Dette medførte blant annet strukturelle endringer som gikk på å redusere antall lensmannskontor og politidistrikt, samt opprettelse av en ny «politikontakt»-funksjon innenfor det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Organisasjonen skulle bli enda bedre til å forebygge og bekjempe endringene i kriminalitetsutfordringene. Nærpolitireformen hadde som målsetting at politiet skulle være mer operativt, synlig og tilgjengelig for publikum i lokalsamfunnet, derav betegnelsen nærpolitireform.

Hovedelementene i reformen var:

- styrking av nærpolitiet gjennom krav til polititjenesten
- færre, men mer robuste og kompetente politidistrikter
- mer samarbeid mellom politiet og kommunene
- noe færre oppgaver for politiet (politiet.no)

Som et ledd i det å sikre trygge lokalsamfunn, ble det lagt vekt på å legge til rette for et tettere samarbeid mellom politi og kommune. Det ble derfor opprettet en ny funksjon; **Politikontakten**. Politikontaktens funksjon ble i mange tilfeller en utvidelse av

¹ Utsagn sagt av Sørli og Larsson til journalist Roalsø i NRK

lensmannsrollen og i noen tilfeller «erstattet» lensmannsrollen. Intensjonen bak det å bytte ut lensmannen med en politikontakt var å frigjøre ressurser som skal finansiere økt patruljering (Prop.61 LS 2014-2015). Hver kommune fikk tildelt hver sin politikontakt fra og med 1.januar 2016.

Politikontakten skal være en nøkkelrolle i samarbeidet mellom politiet, kommunene og andre lokale aktører. Politikontakten skal arbeide forebyggende og strategisk i den enkelte kommune, hvor det å ha en overordnet oversikt over kriminalitetsbildet i kommunen er sentralt. Formålet med politikontakten er;

- Være tilstede i uniform i den enkelte kommune en eller flere dager i uken (i tillegg til ordinær patruljevirkksomhet og øvrig aktivitet).
- Politikontakten skal ha bred kompetanse og erfaring innen forebyggende politiarbeid.
- Politikontakten skal skaffe god lokalkunnskap og innsikt i utfordringer kommunen står ovenfor.
- Politikontakten skal jobbe aktivt med å forebygge kriminalitet, basert på et felles kompetansegrunnlag.
- Politikontakten skal være en pådriver for at politirådet fungerer godt og følge opp gjensidig forpliktende avtaler i det daglige (politiet.no).

Formålene til politikontakten vil videre i denne oppgaven stå sentralt, siden vi ser på det som grunnleggende for hvordan politikontakten skal utføre sin rolle. Doktoravhandlingen til Wathne (2016) vil også benyttes for å belyse hvilke utfordringer nærpelitireformen har gitt politiets organisasjon. Sentrale og relevante funn i Difi sin evalueringsrapport av 2018 (Direktoratet for forvaltning og IKT) vil også benyttes.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Bakgrunnen for valg av problemstilling er vår interesse for gode oppvekstvilkår for barn og unge. Gode oppvekstvilkår vil blant annet bety at barn og unge i kommunen skal vokse opp i trygge omgivelser, og et godt forebyggende arbeidet vil derfor være sentralt. Det å forebygge betyr å være i forkant og forhindre at noe negativt skjer (Lie,2011:21). Politikontakten har i en kommune en sentral rolle innenfor det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Forebygging av kriminalitet dreier seg om å snu en skjevutvikling og unngå lovbrudd. Det handler om å gjøre en forskjell og bidra til at innbyggerne føler seg trygg og at livskvaliteten er god. Sett i et lokalt perspektiv vil dette dreie seg om å være tilgjengelig i lokalmiljøene, samtidig som at en åpner for samarbeid både med innbyggere og andre samarbeidspartnere (Ibid:22).

Politikontakten vil gjennom sitt arbeid i den enkelte kommune sitte i en posisjon til å kunne samarbeide med andre kommunale enheter som retter sitt arbeid mot barn og unge. Tverrfaglig samarbeid er en forutsetning for god kriminalitetsforebygging, siden problemene som forårsaker kriminalitet ofte er veldig sammensatt (Ibid:22).

Politi-loven av 1995 §1 sier noe om hvilket ansvar og mål politiet har i sitt arbeid. Det forebyggende er nevnt i denne formålsbestemmelsen, som et ledd i det å fremme rettssikkerhet, trygghet og alminnelig velferd. Videre blir det i §2 nr. 2 anført at politiet skal forebygge kriminalitet.

Den lokale politikontakten ble som følge av nærpolitireformen en viktig del av det forebyggende arbeidet til politiet og er én av de seks viktigste funksjonene (Difi 2018: 21). Difi er direktoratet for forvaltning og ikt som på oppdrag fra Justis -og beredskapsdepartementet har evaluert politiets arbeid med nærpolitireformen.

Politikontakten skal etter formålene i Prop LS.61 være dedikert til sin kommune og arbeide strategisk for å kartlegge kriminalitetsutfordringene innenfor sitt område. Vi kan se på den lokale politikontakten som en operativ tillitsbygger - den gir politiet et ansikt i sin kommune og den har muligheten til å opprettholde kontakten med lokalbefolkningen.

Nærpolitireformen i sin helhet har vært en gjenstand for flere evalueringer de siste årene, men det finnes svært lite forskning knyttet konkret til den nye funksjonen politikontakt. Ønsket med denne oppgaven vil derfor være å avdekke informasjon og tilegne oss kunnskap om hvordan denne nye enkeltfunksjonen i praksis fungerer, sett opp mot hva som var formålene til politikontakten.

Utgangspunktet for vår evaluering av politikontakten vil være de ovenfor nevnte kravene, som sier noe om hva politikontaktens rolle skal være i en kommune.

2.0 PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNINGER

For å belyse temaet vårt har vi valgt følgende problemstilling:

“Hvordan har utformingen av funksjonen politikontakt utviklet seg sett fra politikontakten og samarbeidspartnere i en distriktskommune?”

Vi vil se politikontaktens rolleutforming i en kontekst som menneskebehandling organisasjon (Hood og Jackson 1991 i Vabø og Vabo 2014:20).

Med hensyn til både tiden vi har til rådighet og omfanget, var vi nødt til å foreta noen avgrensninger.

Vi har valgt å avgrense evalueringen til å gjelde **èn kommune**. Selv om det kunne vært interessant med sammenligning mellom to eller flere. En sammenligning mellom flere kunne vært med på å belyse problemstillingen vår bedre. Vi kunne da sett om det var markante forskjeller mellom ulike kommuner og hva som eventuelt kan være grunnen til dette.

Lensmannskontor

Innledningsvis ble det nevnt at nærpolitireformen førte til strukturelle endringer i politiets organisering, som gikk ut på å redusere antall politidistrikt og lensmannskontor (Regjeringen.no). Politikontakten har sitt arbeidssted på det lokale lensmannskontoret,

men dette vil videre i oppgaven ikke bli tillagt vekt. Dette bør på en annen side ha en positiv innvirkning på hans utførelse av rollen, siden han er nær og tilgjengelig for innbyggerne i sin kommune.

Politirådet

Et av oppgavene til politikontakten, er at politikontakten skal være en pådriver for at politirådet fungerer godt og følger opp gjensidig forpliktende avtaler i det daglige. Politirådet er en arena hvor politiet og kommunens øverste ledelse møtes for informasjonsutveksling. Kommunene har ansvar for viktige områder som faller innenfor forebyggende arbeid. Det vil derimot videre ikke bli lagt vekt på eller evaluert hvordan politikontakten oppfyller sin rolle innenfor politirådet. Oppgaven er også avgrenset ved at vi kun skal se på hvordan politikontaktens funksjon fungerer i praksis, og vi tar dermed ikke for oss hele nærpolitireformen (politiet.no).

Fagkompetanse

De vi har intervjuet sitter på ulike fagkompetanser. Vi har i evalueringen valgt å ikke legge særlig stor vekt på deres fagområde knyttet til hver enkelt kommunal enhet. Formålet med intervjuene har i all hovedsak vært å belyse det forebyggende/kriminalitetsforebyggende arbeidet fra flere perspektiv og hvilke tanker de har om et tverrfaglig samarbeid.

3.0 TEORI:

I dette kapittelet skal vi gjøre rede for teori vi anser som relevant og nyttig for å belyse vår problemstilling. Velferdsstatens organisasjoner har de siste årene vært under omorganisering med sikte på bedre styring, ledelse og samordning. Organisasjonene streber hele tiden etter å forbedre seg både når det gjelder kvalitet, effektivitet, refleksjon og læring. Det vil som følge av denne utviklingen oppstå flere utfordringer, både når det gjelder selve utviklingen av organisasjonene og tilpasningen sett i en politisk kontekst. I det store bildet er organisasjonene viktige for hvordan velferdsstaten utvikler seg og det er derfor viktig å reflektere rundt hvilke retninger utviklingen går (Vabø og Vabo 2014:9).

Den norske velferdsstaten beskrives som en *tjenesteintensiv velferdsstat*. Dette fordi at staten indirekte påvirker velferden til innbyggerne gjennom trygder og kontantytelser, samtidig som det i stor grad tilbys direkte behandling, støtte og hjelp til innbyggerne våre. Det er altså en velferdsstat som både indirekte og direkte sikrer en god velferd for sine statsborgere. Staten leverer gode velferdstjenester gjennom hele livsløpet, fra “vugge til grav”. Tjenestene velferdsstaten vår leverer til innbyggerne er flertallige og komplekse. Vi har blant annet tjenester som yter helse- og omsorgstjenester, utdanning og et rettssystem som sørger for at borgernes sikkerhet ivaretas (ibid:11).

En teori som belyser godt den typen organisasjon vi skal ta for oss, er teorien om de menneskebeholdende organisasjonene. De menneskebeholdende organisasjonene kjennetegnes ved at de har som hensikt å gjøre noe med menneskene - ikke levere noe til mennesker. De utgjør en viktig del av velferdsstaten og vil for et enkeltmenneske ha stor betydning for hvordan en opplever tjenestene de benytter seg av. Organisasjonene forholder seg til mangesidige og uregjerlige problemer som overskrider ulike kompetansefelt. Samtidig er organisasjonene bundet av det mandatet de har til å tjene allmennhetens interesser og er derfor underlagt sammensatte legitimitetskrav (Ibid:14).

Yesheskel Hasenfeld (Ibid:14) kaller denne type organisasjon for “Human service organizations”, der den viktigste “råvaren” er mennesker. Hensikten med denne type organisasjoner er å gjøre noe med menneskers evner, helse og livsbetingelser med det overordnede målet å gjøre en positiv forskjell i menneskers liv. Denne type organisasjoner og deres kjennetegn vil gi særlige utfordringer, både for den som styrer, organiserer og kartlegger for å skape et best mulig tjenesteapparat.

I disse menneskebeholdende organisasjonene er det et overordnet mål at det intervenserende arbeidet begrunnes moralsk. En vil i organiseringen og utførelsen måtte vurdere de moralske grensene ved deres arbeid. Hva som er målet med det intervenserende arbeidet, hvilke metoder en skal bruke for å nå målet, samt hvilke virkemidler som skal tas i bruk (Hasenfeld 1983,1992 i Vabø og Vabo 2014:14). Det vil være en variasjon i menneskers oppfatning av hvilke behandlinger som er riktige, hvilke råd de tar til seg og hvilken støtte de ønsker. I noen tilfeller vil det være vanskelig for en profesjonsutøver å

påvirke og hjelpe den personen som trenger det. Det vil for noen være skamfullt å motta hjelp, mens andre vil være av den oppfatning at de er eksperter på sine egne problem. Noen vil muligens være av den formening at de ikke har behov for hjelp. Dette er med på å vise hvor komplekst det kan være å arbeide i en såkalt menneskebehandling organisasjon. I slike tilfeller er det viktig at arbeidet profesjonsutøverne gjør er godt moralsk begrunnet, slik at de metodene og virkemidlene som blir tatt i bruk kan føre dem nærmest mulig målet for det intervenerende arbeidet. Det vil også i menneskebehandling organisasjoner være nødvendig å justere litt på metodene, for at det skal oppleves som moralsk forsvarlig.

Det moralske aspektet ved de menneskebehandling organisasjonene gir yrkesutøverne på «bakkenivå» et særlig ansvar. Det er de som i siste instans bestemmer politikken utfall Det arbeidet disse utfører er ikke bare et stykke praktisk arbeid, men det er også et arbeid som skal vedlikeholde eller bedre mennesker velferd. Dette vil dermed stille krav til yrkesutøverne om kvalifikasjon og høy grad av ansvarlighet når de møter befolkningen ansikt til ansikt (Lipsky 1980 og Brodtkin 2010 i Vabø og Vabo 2014:15).

Dette ble også tidlig på 1980-tallet omtalt i et omfattende forskningsprosjekt om velferdsstatens yrkesutøvere, hvor funnet var at yrkesutøverne er bundet av en moralsk kontrakt. Deres autonomi er ikke gitt en gang for alle og deres arbeid avhenger derfor av den tilliten de har i befolkningen. Yrkesutøverne har på en siden fått delegert sin autonomi ovenfra, men på en annen side kontrollerer de hvor stor grad av autonomi de har fra befolkningens side.

Den offentlige forvaltningen og velferdsstatens organisasjoner blir jevnlig diskutert i statsvitenskapelig litteratur (for eksempel Rothstein 1987,1997,2007). Velferdsstatens organisasjoner har som sitt mandat å tjene allmennheten på grunn av den demokratiske vedtatte politikk. Dette er et prinsipp som står sentralt i et demokratisk land som Norge - siden en er valgt indirekte av folket og de politiske vedtakene som blir fattet av staten, ses på som en gjenspeiling av det folket ønsker (ibid:15,20). Velferdsstater og dens organisasjoner stilles overfor sammensatte legitimitetskrav, Hood og Jackson (1991) (i Vabø og Vabo 2014:20) har gruppert verdiene i tre grupper:

1. Sparsommelighet/kostnadseffektivitet
2. Forutsigbarhet/åpenhet
3. Fleksibilitet/responsivitet

Sparsommelighet/kostnadseffektivitet dreier seg om de verdiene som går på å forvalte fellesskapets ressurser med varsomhet og forbeholde ressursbruken til oppgaver som ligger innenfor det offentlige ansvarsområdet. Fellesskapets ressurser vil i denne sammenhengen bety skattepengene staten får inn av innbyggerne i velferdsstaten. Det sentrale i denne verdien er kostnadseffektivitet og det vil derfor i stor grad dreie seg om hvordan de kan gjøre mest mulig, ut av skattebetalernes penger for å nå målene for virksomheten. Dette stiller krav til at målene må være klare, entydige og realistiske for at det skal kunne bli realisert innenfor de økonomiske rammene. Kontrollen vil gjøres ved prestasjonsmålingen og kvalitetsmål. Her vil kontrolleres om målene som er satt, blir nådd.

Forutsigbarhet/åpenhet dreier seg om de demokratiske spillereglene om innsyn og forutsigbarhet i forvaltningen. I dette verdisetet står borgernes rettigheter og viktigheten av å sikre lik behandling sentralt. *Offentlighetsprinsippet* skal sikre at de prosessuelle rettighetene til borgeren blir fulgt. Herunder forutsigbarhet, saklighet og grundig behandling. Hensynet til merinnsyn/åpenhet skal også være det en i saksbehandlingen skal strebe etter. Dette verdisetet streber etter å oppnå kravene Weber satte til en byråkratisk organisasjon. Weber satte krav om at det skulle være klare kriterier, prosedyrer og fremgangsmåter for *hvordan* ting skulle gjøres. Fokuset er altså på prosessstyring og i liten grad på resultatstyring.

Fleksibilitet/responsivitet dreier seg om hvordan offentlige institusjoner skal fungere, for å sikre befolkningens tillit til den enkelte organisasjon. Organisasjonene lever ofte under krevende omstendigheter, men det er da viktig at organisasjonen fungerer etter sin hensikt på tross av de utfordringer en står overfor. En organisasjon må være fleksibel slik at den kan tilpasse seg skiftende og dynamiske omgivelser. I dette verdisetet legger en vekt på at befolkningens tillit til en organisasjon, avhenger av hvilke inntrykk de har av erfaringene de har gjort seg av organisasjonen. Organisasjoner får tillit sett fra to perspektiv. På den ene siden får de tillit og legitimitet nedenfra, altså fra befolkningen etter hvor gode/dårlige erfaringer de har hatt i kontakt med organisasjonen. På den andre siden skapes legitimitet

ovenfra og ned, ved at politikere vedtar lover og reguleringen som vil være til det beste for befolkningen i ulike situasjoner. I en velferdsstat som Norge er befolkningen vant til at tjenestene en kan benytte seg av er av god kvalitet og tilpasset den enkeltes livssituasjon. En menneskebehandling organisasjon er en organisk organisasjon, gir muligheten til å tilpasse som følge av uvanlige og uforutsette hendelser. Det setter krav til at menneskene og medarbeiderne i organisasjonen er dedikerte i forhold til det arbeidet som skal gjøres (Vabø og Vabo 2014:22).

De moderne menneskebehandling organisasjonene er bundet til å forholde seg til alle de tre verdsettene nevnt ovenfor. Det stilles krav om sparsommelighet og effektivitet. Det stilles krav til byråkratisk grundighet, innsyn og kontroll. Det forventes til slutt at organisasjonen skal fungere fleksibelt nok til å håndtere menneskelige problemer som er moralsk krevende (ibid:22).

Hood i (Vabø og Vabo,2014:23) sier at et enøyd perspektiv på et av verdsettene, vil undergrave de to andre – som er like viktige i en menneskebehandling organisasjon.

4.0 METODE OG DATAINNSAMLING:

I dette kapittelet skal vi gjøre rede for hvilken metode og datainnsamling vi bruker for å besvare vår problemstilling. Kvalitativ metode egner seg når man er ute etter å få kunnskap, meninger eller holdninger fra en mindre gruppe av informanter, mens kvantitativ metode er best egnet når man ønsker å undersøke mange enheter (Jacobsen 2015:137). I denne oppgaven skal vi undersøke noen få utvalgte enheter, som vi ønsker å gå i dybden på. Kvalitativ metode er dermed best egnet med tanke på at vi er ute etter å tilegne oss kunnskap og erfaringer som omhandler et komplekst tema, sett fra flere perspektiv. Vi går inn i en relativ naturlig relasjon med våre valgte informanter. Dette vil skape en nærhet mellom oss og informantene våre. Dette krever igjen en stor grad av åpenhet, det vil si at vi legger lite føringer på den informasjonen som vi får inn under intervjuene. Informantene vil ved denne metoden i større grad avgjøre hva som er sentralt

og viktig sett fra deres ståsted. Det negative ved denne metoden er at den kan være ressurs- og tidkrevende, men i denne oppgaven er det kun få informanter slik at vi prioriterer nyanse og dybde fremfor mange enheter. Ved kvalitativ metode vil ikke denne undersøkelsen være representativ som ved kvantitativ metode, og vi kan heller ikke generalisere ut fra de dataene vi får inn som også påvirker den eksterne gyldigheten i denne oppgaven. Når vi også kommer så nært inn på informantene, så kan nærheten gjøre at vi mister evnen til å reflektere kritisk (Jacobsen 2015:146-158 og Kleppen og Berge, 2019).

Med tanke på tiden vi har til rådighet, så ønsket vi rask respons fra våre informanter. Vi valgte derfor å kontakte de via e-post med all nødvendig informasjon om oppgaven og dens hensikt samt avtale tidspunkt for intervju. I e-posten la vi også ved et følgeskriv som inneholdt vår vinkling på oppgaven og politikontaktens rollebeskrivelse, slik at de kunne reflektere og få en viss oversikt over hvilke type spørsmål de kan forvente seg under intervjuet. Ved at vi legger ved følgeskrivet i forkant, så kan det tenkes at det vil føre til at informantene under selve intervjuet gir mer konkrete og relevante svar, i forhold til det vi ønsker å tilegne oss kunnskap om (Kleppen og Berge, 2019). En mulig negativ konsekvens ved at vi la ved formålene til politikontakten kunne vært at informanten sammenligner sin erfaring av politikontakten, opp mot formålene. Dette kunne vært med på å tydeliggjøre et eventuelt sprik mellom formålene og realiteten.

I tillegg til dette la vi også ved samtykkeskjema fra NSD (se vedlegg).

I denne oppgaven passer det åpne individuelle intervjuet best, siden vi ønsker å belyse problemstillingen fra intervjuobjektene syn. Vi legger svært få begrensninger på hva informantene våre kan si under selve intervjuet. Ved at vi legger lite føringer under intervjuet, antar vi at dette vil føre til mer åpenhet rundt deres opplevelser, erfaringer og meninger angående hvordan politikontakten har fungert i praksis etter nærpolitireformen kom. Det negative ved å velge denne formen for datainnsamling, er blant annet at det kan være svært tidkrevende (ibid). Hensikten med denne oppgaven er å få frem ulike oppfatninger av hvordan politikontaktens funksjon har fungert, og da er åpne individuelle intervju godt egnet fordi målet med intervjuet er å la intervjuobjektene reflektere over deres egne meninger og erfaringer av politikontaktens funksjon (Jacobsen 2015:147). Det

blir også færre misforståelser og svarene mer nøyaktige når vi og informantene har mulighet til å spørre oppfølgingsspørsmål om noe er uklart.

4.1 Gjennomføring av intervju

Intervjuene valgte vi å foreta på jobben hos hver enkelt aktør. En av grunnene til dette var for å skape en naturlig kontekst for informanten, samtidig som at det kan være med på å øke datamaterialets validitet.

Vi startet intervjuet med å presentere bakgrunnen for denne bacheloroppgaven, og hva informasjonen vi får inn skal brukes til. Vi forsikret dem også om prinsippet som omhandler frivillig deltakelse og anonymitet, samt at de når som helst kan trekke seg fra å være med i denne studien. Vi ba deretter om tillatelse til å ta opp intervjuet ved hjelp av lydopptak. Dette hadde vi også spurt om på forhånd via kommunikasjon på e-mail. Vi informerte om at lydopptaket vil bli slettet når vår undersøkelse er ferdig. Ingen av de vi intervjuet motsatte seg dette. På den ene siden vil det å utføre intervju ved hjelp av lydopptak gi den effekten at vi som intervjuere slapper mer av. På den andre siden kan dette være en faktor som påvirker informanten med tanke på hvordan de ordlegger seg. Likevel vil hensynet til riktig gjengivelse veie tyngst (Jacobsen 2015:153). Vi valgte også å notere i tillegg, slik at vi i ettertid hadde en god oppsummering som forenklet prosessen med å finne frem til relevant informasjon.

Det at vi presenterte vår problemstilling og fortalte kort hensikten med politikontaktens funksjon rett før intervjuet startet anså vi som nyttig, da vi opplevde at noen av våre informanter ikke hadde fått anledning til å lese følgebrevet vi sendte i forkant av intervjuet. Vi hadde satt av 30-45 minutt til intervjuet. Dette er relativt kort tid, men vi valgte å legge oss på denne tidsrammen slik at vi lettere skulle få en avtale med informantene. Det kan tenkes at informantene ikke hadde ønsket å stille til intervju, dersom vi hadde satt av 1 – 2 timer. Ved at både vi og våre informanter hadde en tidsramme å forholde oss til så ble det lettere å avslutte intervjuet på en god måte (Jacobsen 2015:158).

Under intervjuet la vi veldig lite føringer på intervjuobjektene våre. Vi spurte gjerne 2-3 konkrete spørsmål for å fort avdekke om de hadde hatt særlig kontakt med politikontakten i denne kommunen, for så å spørre oppfølgingsspørsmål der hvor vi anså det nødvendig for å inn relevant informasjon. Vi opplevde likevel at informantene våre i stor grad selv svarte på de spørsmålene vi ønsket å få svar på. De kom gjerne selv med ønsker og tiltak for forbedring, så vi opplevde at politikontakten er en funksjon som de anser som viktig i en distriktskommune og som er et tema som de har savnet fokus rettet mot.

Vi opplevde at samtlige informanter hadde satt av god tid til oss, og vi satt ofte mye lenger enn den tiden som var avtalt i forkant. De opplevde vår oppgave som spennende og interessant, og så også at dette er et område ved nærpoltireformen som ikke tidligere har blitt evaluert. Vi opplevde våre informanter som ivrige og engasjert i å fortelle om sine opplevelser og erfaringer med funksjonen politikontakt. Politikontakten uttrykte at det var nyttig å reflektere sammen med noen om funksjonen sin, siden dette ikke forekommer ofte nok ifølge han selv.

Ved slutten av intervjuet informerte vi at vi vil sende de en sitatsjekk, slik at de får mulighet til å rette opp eller redigere deres utsagn, slik at vi forsikrer oss om at vi har gjengitt våre informanter riktig.

4.2 Utvalg

Jacobsen skiller tydelig mellom begrepene informant og respondent. Informanter kjennetegnes ved at de har god kunnskap om et fenomen, men som ikke nødvendigvis representerer en gruppe man undersøker. Respondenter har direkte kjennskap til et fenomen, og de representerer gruppen som blir undersøkt. I denne oppgaven er vi ute etter å kartlegge hvordan ledere hos barnevern, ungdomsskole og flyktningetjenesten i en distriktskommune har opplevd at funksjonen «politikontakt» har fungert, og de blir dermed ansett som informanter (Jacobsen 2015:178-179).

Når vi valgte hvilke informanter vi ønsket å ha med i denne oppgaven, så valgte vi de på bakgrunn av at vi tror de kan gi oss mye og god informasjon fordi vi antar at de har erfaringer rundt dette. Barnevern, ungdomsskole og flyktningetjenesten anser vi som naturlige samarbeidspartnere politikontakten har i det forebyggende arbeidet i en distriktskommune. Grunnen til at akkurat disse er interessante er fordi de merker hvordan det forebyggende arbeidet fungerer i deres hverdag og at de dermed har kunnskap om hvordan politikontakten har fungert i praksis, fra deres ståsted. Vi ville også intervju politikontakten, for å ha et sammenligningsgrunnlag mellom hva aktørene sin opplevelse er, opp imot politikontaktens oppfatning av sin rolle. Dette vil være med på å nyansere, utfylle og tilføre informasjon om hvordan det forebyggende arbeidet i kommunen oppleves fra flere perspektiv.

Det vanskelige med å velge informanter på bakgrunn av informasjon, er at vi vet ikke med sikkerhet hvor gode informasjonskilder de er, før intervjuet er gjennomført (Jacobsen 2015: 181).

Individuelle åpne intervju har en øvre grense på 20 personer. I vår oppgave er det fire personer som skal intervjues. Om vi hadde intervjuet flere informanter ville det styrket reliabiliteten i oppgaven, men med tanke på omfanget og tiden vi har til rådighet, så er dette et realistisk antall. Intervju er den datainnsamlingsmetoden som er mest tidkrevende, og dataene som kommer inn er ofte veldig detaljerte, og dermed kan vi ikke analysere for store mengder (Jacobsen 2015:178).

Vi skal i denne oppgaven ta for oss en middels stor kommune med ca. 13 000 innbyggere. Dette er en langstrakt distriktskommune. Kommunen er en av få som fortsatt har lensmannskontor, dette med redusert åpningstid. Nærmeste politistasjon er stasjonert i nærliggende bykommune. Kommunen består av to tidligere kommuner som ble sammenslått 1.1.2020 ifm kommunereformen.

Grunnen til at vi velger å ta utgangspunkt denne distriktskommunen er at det de fire siste årene har kommet kritikk fra flere hold om at politiet som skulle være mer tilstede, har blitt oppfattet som mer fjernt fra publikum i distriktene (Dagens leder, Dagsavisen, 2019)

De fire personene som skal intervjues representerer den største ungdomsskolen i kommunen, barnevern, flyktningetjeneste og politikontakt.

Barnevernet sørger for at barn, unge og familier kan få støtte og hjelp når de har det vanskelig hjemme eller at barnet av andre grunner har behov for det. Dette kan dreie seg om atferdsproblemer, rus o.l. (Bufdir.no) Barnevernet skal også sikre at barn og unge som lever under forhold som er til skade for deres helse og utvikling, får hjelp og omsorg. De skal i all hovedsak bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår (ibid). Barnevernet ses derfor på som en viktig samarbeidspartner for politiet innen det forebyggende arbeidet.

Ungdomsskolen er en viktig arena som ungdommen tilbringer mesteparten av sin hverdag på. Det er her lærere og andre ressurser kan følge med på hva som rører seg i ungdomsmiljøet, utviklingen i skolesammenheng og sosialt. Generelt sett er skolen en viktig arena som er med på å bygge ungdom til å bli gagns menneske.

Kommunene har de siste årene tatt imot et økende antall flyktninger, hvor **flyktningetjenesten** er en enhet som bidrar til å integrere dem i lokalsamfunnet ved hjelp av barnehage, skole, utdanning og arbeid. Personer som kommer fra land som har vært i krig eller større konflikter, vil ha et annet forhold til oppbyggingen av en velferdsstat. Politiet uttalte seg i 2017 om at 65-70% av ungdomskriminaliteten er begått av de med ikke-vestlig bakgrunn. De sier at grunnen er manglende integrering, liten opparbeiding av tillit og en dårlig strategi på hvordan bekjempe denne kriminaliteten (Karlsen 2017). Vi ønsker derfor å se hvordan flyktningetjenesten i denne kommunen opplever samarbeid med politiet og særlig politikontakten.

Politikontakten vi skal intervjuer er den som per dags dato er kommunens politikontakt. Grunnen til at vi velger å intervjuer politikontakten er for å høre hvordan politikontakten selv opplever at kravene samsvarer med blant annet stillingsprosent. Det vil være sentralt å høre hvilken erfaring politikontakten har når det gjelder forebyggende arbeid, samt politikontaktens tanker og behov for samarbeid med ulike samarbeidspartnere i kommunen.

5.0 FORSKNINGSETIKK

Når vi skal i gang med intervjuene, så er vi nødt til å tenke nøye igjennom hvordan denne undersøkelsen kan påvirke menneskene vi skal undersøke. Vi må hele tiden vurdere gevinsten vi sitter igjen med, opp mot problemene vi kan påføre informantene våre. Når mennesker vet at de blir observert og undersøkt, så har de en tendens til å opptre annerledes enn det de vanligvis gjør. Det kan være mange grunner til dette, og det er dermed svært viktig at vi etterstreber de grunnleggende kravene innen Norsk forskningsetikk som er knyttet til forholdet mellom informantene våre og oss. De grunnleggende kravene er informert samtykke, krav på privatliv og krav på å bli korrekt gjengitt (Jacobsen 2015:46-47 og Kleppen og Berge 2019).

Kravet om informert samtykke (frivillig deltakelse og at de forstår hva deltakelse innebærer) er godt ivaretatt. De vi ønsker å intervju i denne oppgaven anser vi som mennesker med god utdanning og kompetanse, slik at de selv er i stand til å vurdere fordeler og ulemper ved å belyse deres erfaringer og opplevelser med politikontakten og dens funksjon. Ved at vi først sender ut en e-post med god informasjon om undersøkelsen og samtykkeskjema fra NSD, med alle nødvendige presiseringer, så sikrer vi at de fritt kan velge om de ønsker å stille opp til intervju. Både i samtykkeskjemaet og før selve intervjuet informerte vi om at de når som helst kan trekke seg fra å bidra til denne oppgaven.

Vi som forskere må også verne om våre informanternes privatliv og vi har taushetsplikt. Dette etiske kravet er også godt ivaretatt, da vi har anonymisert hvilken kommune vi skal ha med. Vi får heller ikke inn noen personopplysninger som kan være med på å gjenkjenne våre informanter, da vi verken har med navn eller alder på vedkommende (Jacobsen 2015:47-50).

Det siste grunnleggende kravet går på at vi skal gjengi informasjonen vi får fra våre informanter på en så korrekt måte som mulig, og unngå å ta utsagt fra våre informanter ut av sammenheng. Fullstendig korrekt gjengivelse er et ideal fordi all analyse av data vil redusere noen detaljer og mangfold, så vi må presentere data korrekt der hvor det er viktig

for å kunne forstå resultatet av undersøkelsen (Jacobsen 2015:52 og Kleppen og Berge, 2019).

Selv om det er små eller ingen mulighet for å kunne gjenkjenne kommune eller personer som er med i denne undersøkelsen, så meldte vi oppgaven inn til NSD (Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste). Dette gjorde vi fordi det er en liten kommune og få informanter, og vi anså det derfor som nødvendighet og en trygghet både for oss og våre informanter.

Når oppgaven blir publisert vil den være tilgjengelig og etterprøvable for andre, som igjen sikrer de etiske og metodiske kravene.

6.0 ANALYSE

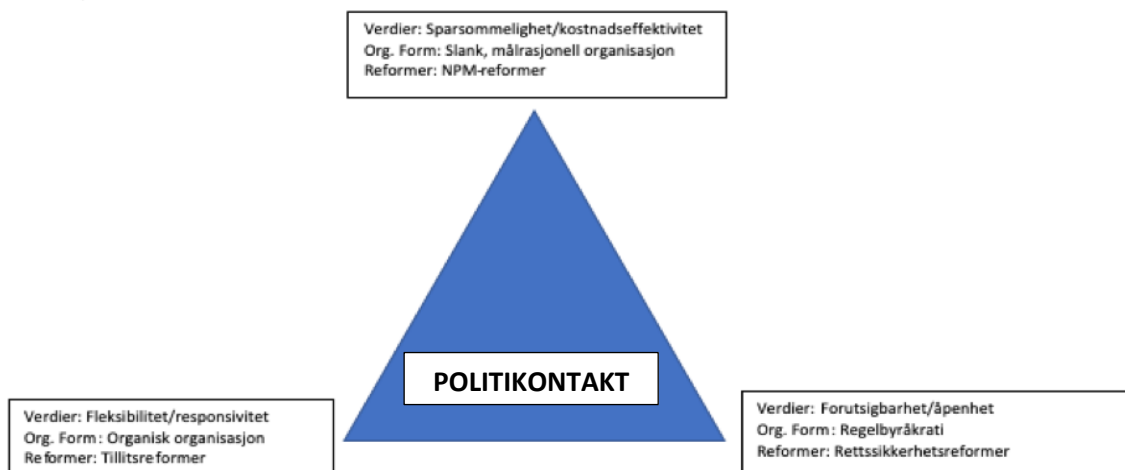
I dette kapittelet skal vi analysere empiri opp mot valgt teori, for så å forsøke å besvare problemstillingen vår. Vi vil ta utgangspunkt i de tre verdsettene Hood mener er essensielle ved menneskebeholdende organisasjoner. Vi vil også se i hvilken grad nærpolitireformen har bidratt til å ivareta verdiene ved å vise til empiri, artikler og den siste evalueringsrapporten av nærpolitireformen fra Difi (Direktoratet for forvaltning og ikt). Hoods verdsett som omhandler fleksibilitet og responsivitet vil særlig bli tillagt vekt da det omfavner det forebyggende arbeidet til politikontakten.

Politiet har som flere organisasjoner i velferdsstaten de siste årene vært under omorganisering med formål om bedre styring, ledelse, samordning og kvalitet. En organisasjon må hele tiden tilpasse seg de utfordringer en står overfor i utførelsen av sitt arbeid. En menneskebeholdende organisasjon som politiet vil hele tiden måtte vurdere sin måte å arbeide på, samtidig som de ivaretar sine mange og komplekse oppgaver som er nedfelt i Politiloven av 1995 §2. Kriminalitetsutfordringene vil over tid endre seg, som også var et av argumentene for at sentrale myndigheter så behov for å omstrukturere og modernisere politiet.

På tross av at nærpolitireformen ble sett på som en nødvendig endring, vil en så stor organisasjonsendring være utfordrende. Det vil blant annet være vanskelig å forutsi om en

oppnår de målene som er satt, innenfor budsjetterte rammer. Det vil også ta tid før en ser resultatene og effektene av endringene.

Vi vil starte med å presentere Hoods teori, ved hjelp av en modell som viser de tre verdsettene en organisasjon må ivareta. Personen som skal oppfylle rollen som politikontakt vil i rolleutforming stå i et spenn mellom de ulike verdsettene. Vi har derfor valgt å plassere politikontakten inne i figuren.

(Figur 1.1: Konkurrerende organisasjonsformer/forvaltningsverdier. Figur modifisert etter Vabø og Vabo 2014:22)

Politiet som organisasjon vil alltid måtte forholde seg til lover som Politiloven av 1995 m.fl, rundskriv, retningslinjer og instruksjer i utførelsen av sitt arbeid. Dette skaper forutsigbarhet i politiets arbeidshverdag, og vil på den andre siden ivareta rettssikkerhet for borgerne. **Verdiene forutsigbarhet og åpenhet** vil bli ivaretatt i denne organisasjonen siden legalitetsprinsippet står helt sentralt når det gjelder utførelsen av politiets arbeid ².

² Jfr. Grl. §96

Det innebærer at det kreves hjemmel i lov for at politiet skal kunne skrive en fartsbot, samtidig som det for borgerne er kjent at dersom en kjører for raskt vil det medføre sanksjoner. Dette er et konkret eksempel på hvordan det er forutsigbart for både politi og borger, samt sikrer åpenhet for borger i form av kjennskap til brudd på lovverk.

Verdisettet som omhandler **kostnadseffektivitet og sparsommelighet** refererer til verdien av å forvalte fellesskapets ressurser med varsomhet og forbeholde ressursbruken til oppgaver som ligger innenfor det offentlige ansvarsområdet (Vabø og Vabo 2014:20). Her vil fokuset være skattebetalernes penger skal brukes på en måte som sikrer at den enkelte borger får gode tjenester. Dette innebærer både at den enkelte borger skal få bistand og hjelp fra politiet ved behov, samtidig som at politiet kontinuerlig skal arbeide for at vi alle skal kunne leve i et trygt samfunn.

New Public Management har hatt som mål å gi positive effekter på kostnadseffektivitet, uten at det går utover andre mål i organisasjonen. Nærpolitireformen bærer i stor grad preg av denne type tenkning, ved at det omstruktureres og hvor arbeidet skal måles ved hjelp av måltall. Christin Thea Wathne har i sitt doktorgradsarbeid sett at målstyring i politiet har en rekke negative konsekvenser (Wathne,2016). Mange av konsekvensene handler om at det er kun de oppgavene som kan telles, som teller. Resultatene dette gir vil være at den systematiske overvåkingen av arbeidet politiet utfører, fører til at det som ikke kan måles, systematisk ignoreres. Det forebyggende arbeidet er for politiet en lovpålagt oppgave, som er kompleks og vanskelig å måle. Politikontakten uttrykte det slik;

Forebygging og samtaler med folk er ikke mulig å måle. En kan ha måltall innen antall narkotikasaker. Men, hvorfor har det vært så mange narkotikasaker de siste tre månedene? Det ser du ikke i statistikken. Det krever at en er ute og snakker med folk.

Politikontakten legger til at det er mulig å sette seg noen måltall innenfor det forebyggende arbeidet som for eksempel antall skolebesøk. Videre påpekes det at politiet taper mye på å bevege seg bort fra det å snakke med folk. Kombinasjonen av kommunikasjon og måltall vil være det beste. Skogan viser i sin norske studie at mangel på kommunikasjon mellom politi og publikum, ofte blir trukket frem som en sentral faktor når det gjelder tillit (Skogan 2006).

En menneskebehandlerende organisasjon vil i et velferdssamfunn være avhengig av at befolkningen har tillit til organisasjonen. Flere forskere har kommentert at Hoods tredje sett av verdier, **fleksibilitet og responsivitet**, berører befolkningens tillit til offentlige organisasjoner (Toonen 2007:305 i Vabø og Vabo,2014:21). Politiet er en offentlig organisasjon som er avhengig av høy grad av tillit fra befolkningen for å kunne utøve sin myndighet og beholde sin autoritet. I følge Hasenfeld (2010 a) betyr kommunikasjon og samhandling svært mye der hvor tjenesteforholdet er langvarig. Det vil være en avgjørende faktor for om hensikten med tjenesten realiseres (Vabø og Vabo 2014:32-33). Et tillitsforhold vil være avgjørende for hvorvidt politiet, sammen med andre samarbeidspartnere, skal kunne lykkes med å forebygge kriminalitet og skjevutvikling blant barn og unge. En politikontakt skal som nevnt innledningsvis arbeide systematisk og strategisk i den enkelte kommune. For at politikontakten skal kunne kartlegge kriminalitetsutfordringene i kommunen er en avhengig av kommunikasjon og at innbyggerne har tillit til hans rolleutførelse. Særlig vil det å bygge tillit mellom politi og ungdom være sentralt, siden det er i denne aldersgruppen det forebyggende arbeidet er viktig. Tillit er også en viktig forutsetning for at et tverrfaglig samarbeid skal kunne lykkes.

Politikontakten sier han ikke kan understreke nok hvor viktig kommunikasjon og tilstedeværelse er i hans rolle. Han forteller at kontinuitet er helt nødvendig innenfor det forebyggende arbeidet. Videre eksemplifiserer han hvor viktig dette er opp imot narkotikamiljøet på følgende måte;

Narkotikamiljøet forandrer seg på mange måter hele tiden - litt slik som nordlyset. Det kommer og går folk etter hvem som er her, sitter inne i arrest og så videre. Det er en krevende jobb, men helt nødvendig.

Vi kan si at politikontakten er en nøkkelrolle i samarbeidet mellom politi, kommune og dens innbyggere, noe som også var målet med denne nye funksjonen. Tanken var mest trolig å gjøre avstanden mellom politi og innbyggere mindre. Som nevnt tidligere vil det ta noe tid før en slik reform viser resultater og det har underveis bli evaluert hvorvidt nærpoltireformen oppfyller målene.

I 2019 publiserte Difi en evaluering av statusen til nærpoltireformen per 2018. Politikontakten er én av seks prioriterte funksjoner i reformen og er i store deler av

landet per 2018 på plass. Distriktene har derimot kommet med tilbakemeldinger om at det er krevende å kombinere rollen som politikontakt med sine øvrige roller og funksjoner (Difi 2018:21). Politikontakten som er vår informant er tildelt en stillingsprosent på 20%, i tillegg til en 100% stilling. Sett opp mot formålene med politikontakten, er det naturlig å anta at stillingsprosenten ikke samsvarer med oppgavene til politikontakten. Politikontakten sier følgende;

Jeg greier ikke å fylle 20%, siden jeg har så mange andre oppgaver. Det blir skippertak og det er nesten ikke mulig å jobbe med det forebyggende arbeidet én dag i uken. Jeg får ikke gjort jobben slik jeg trodde jeg skulle få gjort når jeg startet med dette.

I evalueringsrapporten ble også viktigheten av kriminalitetsforebygging påpekt, herunder politikontakten som en viktig rolle i dette arbeidet. Reformens strukturendringer og etableringer av nye funksjoner, ble sett på som en forutsetning og et viktig fundament for å styrke kriminalitetsforebygging. Det ble gjennom stortingsproposisjonen stilt krav til at politikontakten skal ha bred kompetanse og erfaring innenfor det forebyggende arbeidet. På tross av at forebygging i politiet er et eget fagområde med spesialistkompetanse, tillegges det de geografiske driftsenhetene å sørge for at ressursene er dedikert til den lokale kriminalitetsforebygging (Difi 2018:26).

Politikontakten vi intervjuet opplyser om sin egen 18-årige arbeidserfaring innenfor arbeid med organisert kriminalitet, men påpeker videre at det forebyggende ansvaret stod i hans stillingsinstruks. Organisert kriminalitet og forebyggende arbeid har i all hovedsak likhet når det kommer til kommunikasjon og evnen til å jobbe i forkant av at kriminalitet oppstår. Kontinuitet, kommunikasjon, tilstedeværelse og systematisk samarbeid vil være nøkkelen til arbeide mot ungdom og kriminalitetsforebyggende sammen med andre. Denne antagelsen underbygges av hva våre informanter ved ungdomsskole og barnevern ønsker av politikontakten.

Ungdomsskolen sa at de får kontakt når de ønsker, men at de skulle ønske at politikontakten var mer synlig blant ungdommene. Dette for at både politikontakten og ungdommen skal kunne vite hvem de skal forholde seg til. Ungdomsskolen uttrykte viktigheten av at politiet ikke kun kommer i ettertid når noe allerede har skjedd, og at det

er viktig at ungdommene føler at de kan ha en dialog med politiet/politikontakten om de har behov for det. Det ble uttrykt på følgende måte:

Jeg kunne godt tenkt meg at politikontakten tok turen innom og være en større del av vårt arbeid rettet mot ungdom. Det blir ofte slik at de kommer i ettertid, når det allerede har skjedd noe.

Politikontakten selv opplyser at mye av jobben som politikontakt blir utført på kveldstid i forbindelse med FAU-møter (Foreldrerådets arbeidsutvalg) han noen ganger inviteres til. Foreldremedvirkning er en viktig del av samarbeidet mellom skole og foreldre, siden det i all hovedsak er foreldrene som har hovedansvaret for barns utvikling og opplæring. En vil anta at en viktig del av det forebyggende arbeidet i kommunene vil være å gjøre foreldre og lærere oppmerksom på hva som er viktig å følge med på rundt ungdom for å sikre trygghet og kvalitet for elevene. Et tillitsforhold mellom foresatte, politikontakt og lærer vil derfor også sees på som viktig. De arbeider mot et felles mål; at barn og unge skal ha en utvikling som fører dem til å bli gagns menneske. Politikontakten mener at lærere og andre ansatte ved skolen har en særlig viktig og avgjørende oppgave når det kommer til oppfølging av ungdom. Han påpeker følgende;

På skolene er det lærere som vil se om en person endrer vennekrets som har usunt forhold til for eksempel narkotika og slike ting som at hygienen endrer seg. Det er lærere som ser de hver dag. Foreldrene har faktisk ikke mulighet til å se det, for hvis ungdommene ikke vil at foreldrene skal legge merke til dette, får de til det. På skolen vil det skinne gjennom ved å se på manglende skolearbeid og økende fravær.

Når vi ser ønskene ungdomsskolen har til politikontakten og hvor stort ansvar politikontakten mener de ansatte ved skolen har, kan vi anta at et tettere samarbeid ville vært nyttig når det kommer til forventninger og ansvarsfordeling. Politikontakten selv kan fortelle at han opplever at kommunene har store forventninger til politikontakten og sier følgende;

«Både politikere og administrasjon, forventer at du skal erstatte et nedlagt lensmannskontor.»

På en annen side er det forståelig at nærpolitireformen i sin helhet, samt politikontakten som en ny og viktig funksjon rettet mot kommunene, skapte forventninger hos politikere og ansatte. I stortingsproposisjonen kom det tydelig frem at *“Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor...Målene innebærer blant annet å gå fra tomme lensmannskontorer til et tilstedeværende politi som befinner seg i lokalsamfunnet, er synlig og tilgjengelig, og som sikrer borgernes trygghet.”* (Prop. LS 61 2014-2015)

I likhet med ungdomsskole uttrykker barnevernet også et ønske om et tettere og mer systematisk samarbeid. I motsetning til ungdomsskolen har barnevernet allerede et tett samarbeid med politiet stasjonert i nærmeste by, i form av bekymringsmeldinger og generelt i utførelsen av sitt arbeid. Samtidig problematiserer barnevernet ønsket om å få til et godt samarbeid sett i lys av muligheten til dette. De uttrykker det slik;

«For vår tjeneste, som driver med lovpålagte oppgaver, så er det alltid de som kommer først. Selv om vi ser behovet for noe mer.»

Dette er en av utfordringene alle organisasjoner står overfor og sett opp mot vår teori om menneskebehandling organisasjoner belyser denne problemstillingen balansegangen mellom de tre ulike verdsettene. Organisasjonene må hele tiden forholde seg til de lovpålagte tjenester de er satt til å yte, samtidig som at forventningene om noe mer er tilstede. Barnevern, politi, ungdomsskole og flyktningetjeneste har alle lovpålagte oppgaver som til enhver tid må prioriteres. Samtidig ser de behovet for et tverrfaglig samarbeid i det forebyggende arbeidet som gjøres i sin kommune, men som de ikke har kapasitet til.

Barnevernet opplyser videre at de for det meste er i dialog med etterforskningsavdelingen i nærmeste bykommune, men uttrykker at de internt i det lokale barnevernet har snakket mye om tettere samarbeid med politikontakten, viktigheten av politikontaktens rolle i kommunen og det forebyggende arbeidet. De uttrykker det slik;

Politiet er viktig innenfor det forebyggende arbeidet. Om det er snakk om politi eller andre enheter innenfor det samme fagområdet, så er verdien av det å sitte på ulik kompetanse og samarbeide om dette veldig bra.

Flyktingetjenesten og politikontakten opplyser begge om at de per i dag ikke har noe form for samarbeid, men at de til hverandre har uttrykt et sterkt ønske om å sette samarbeidet i system. På en annen side har ikke flyktingetjenesten et behov for et langvarig systematisk samarbeid. De presiserer likevel at de ser et stort behov for at politikontakten er mer synlig under introduksjonskurset som går over to år fra flyktingene ankommer kommunen. De forteller det på følgende måte;

Vi ønsker at politikontakten skal inn så tidlig som mulig. Det er viktig at informasjon om hva som er ulovlig blir forstått tidlig i forløpet. Jeg tror terskelen for å gjøre noe ulovlig blir større når de har hatt kontakt med politikontakten på nært hold. Det vil gi politiet et ansikt utad og vi tror det vil ha en preventiv virkning.

Politikontakten ser på flyktingetjenesten som en høyst aktuell samarbeidspartner og uttrykte en dårlig samvittighet overfor dem for manglende kontakt. Flyktingetjenesten ser behovet og viktigheten av at mennesker med minoritetsbakgrunn trenger å opprette et tillitsforhold til politiet. Mange har et fraværende eller en overvekt av negative opplevelser knyttet til politiet, som følge av tidligere erfaringer. Politiet har som nevnt tidligere uttalt seg om at ungdomskriminaliteten i stor grad er begått av de med ikke-vestlig bakgrunn. Vi har sett på hvordan flyktingetjenesten i samarbeid med politikontakten jobber for å integrere, opparbeide tillit og om de har en felles strategi på dette (Karlsen 2017).

Flyktingetjenesten har opplevd at mange av flyktingene har problemer med å forstå et helt nytt regelverk, og at de dermed ikke forstår konsekvensene av handlingene sine. Flyktingetjenesten ser behovet for at politikontakten opparbeider seg autoritet og tillit blant flyktingene, slik at en gjennom introduksjonsprogrammet kan forebygge. Flyktingetjenesten opplever at de samme utfordringene går igjen og at det begrenser seg hvor hvorvidt de blir tatt på alvor, før kriminelle handlinger oppstår. Særlig for denne gruppen mennesker som ankommer et nytt land, vil et samarbeid tidlig i prosessen være avgjørende for at de skal forstå sine rettigheter og hvordan ting gjøres i Norge.

Et sammenfallende funn blant våre informanter er at de alle har et ønske og ser et behov for tettere samarbeid med politikontakten. Dette bringer oss over til spørsmålet om hvorfor det ikke har fungert i praksis.

HVA HINDRER SAMARBEID?

Politikontakten er tydelig på at det ikke er godt nok tilrettelagt for at formålene med den nye funksjonen kan oppfylles. Stillingsprosenten er for lav kontra formålene, sett i forhold til de øvrige arbeidsoppgavene. Politikontakten hevder selv at tidligere arbeidserfaring er et godt grunnlag for utøvelsen av rollen som politikontakt. Det kommer tydelig fram av intervjuet at politikontakten har tanker og meninger om hva som skal til for at rollen skal kunne fungere etter sin hensikt. Politikontakten sier selv at det verken følger med ressurser eller penger til å kunne realisere reformen i praksis. Politikontakten sier at han opplevde de samme utfordringene med reformen som kom i 2002 (Sæter, 2004). Han uttaler følgende;

Nei, det følger ikke med penger. Akkurat det samme var det i 2002, i den første reformen jeg var med på ...vi merket at flytting av personer og ressurser ikke ble erstattet med nye. Det førte til at det ble mindre folk ute. Det kom heller ikke penger eller ressurser, noe som vi trodde det skulle gjøre.

Den samme utfordringen påpekes i evalueringsrapporten til Difi. "Alle" i politiet var bekymret for at manglende ressurser og finansiering setter en stopper for å kunne gjennomføre de planlagte reformtiltakene. De mener målene for reformen er for ambisiøse, sett i forhold til den ressursituasjonen de har (Difi 2018:39). Bekymringsverdig er det også at manglende samsvar mellom mål og økonomiske rammer har resultert i at ansatte er demotivert og har mistet troen på reformen og troen på deres samfunnsoppdrag (Ibid:39). Nærpolitireformen er ifølge Wathne (2016) en av de mange reformene som er inspirert av NPM-tenkning. Verdien kostnadseffektivitet og sparsommelighet er en verdi som settes i høysetet i NPM. Likevel presiseres det at fremveksten av NPM ikke har lyktes med å undergrave totalt de øvrige forvaltningsverdiene, responsivitet/fleksibilitet og forutsigbarhet/åpenhet (Vabø og Vabo, 2014:23). Politikontakten er muligens her inne på en av grunnene til at dette ikke har lyktes. Det blir uttalt som følgende;

«(...)En av årsakene til at norsk politi greier seg så godt som vi gjør, er at vi fortsatt er i stand til å tenke selv og snakke med folk(...)».

Dette sitatet underbygger det moralske aspektet ved de menneskebehandlingene organisasjonene, der det sies at yrkesutøverne på «bakkenivå» får et særlig ansvar ved at måten de agerer på bestemmer politikkenes utfall i møte med virkeligheten (Lipsky 1980, Brodtkin 2010 i Vabø og Vabo 2014:15).

Barnevernet uttaler seg også om manglende satsing innenfor forebyggende arbeid;

Det jeg synes er merkelig i denne bransjen her, er at man vet at det forebyggende er nøkkelen til suksess. Likevel tenker vi kroner og ører, her og nå. Vi har aldri et langsiktig og tverrsektorielt perspektiv på det. Man kan spare millioner av kroner dersom man for eksempel redder et menneske fra rus. Det handler ikke om at min tjeneste lar være å iverksette tiltak i 2020, det handler om at NAV/helsevesen/politi m.fl, sparer så mye i året. Resten av livet, hvis vi bruker de pengene her og nå.

En menneskebehandling organisasjon må hele tiden begrunne sitt intervensjonerende arbeid moralsk. Dette vil si at de må ha en moralsk begrunnelse for hva som er målet med arbeidet, metodene for å nå målet og virkemidlene som skal tas i bruk (Vabø og Vabo 2014:14-15). Politikontakten som betegnes som én av de viktigste funksjonene i nærpolitireformen, kan tenkes å være et ledd i det å nå målet innenfor det forebyggende arbeidet som også er lovfestet i politiloven i §2 nr. 2. Politikontakten er med å strekke organisasjonen ned mot det tredje verdsettet; fleksibilitet/responsivitet. Dette i motsetning til omorganisering og nedleggelse av lensmannskontor, som antas å ha som mål å gjøre det mer kostnadseffektivt. Vi opplever at politikontakten som resultat av nærpolitireformen, er satt i en «skvis» mellom ivaretagelsen av verdien kostnadseffektivitet kontra forventningene som stilles til rollen, jf. formålene til politikontakten. Politikontakten har vært tydelig på at kommunikasjon, tilstedeværelse og samarbeid er nøkkelen til å gjennomføre sin rolle og få tillit fra befolkningen.

På den ene siden er det de sentrale myndighetene som bestemmer de økonomiske rammene til politiet. Det er de som vedtar politikken som føres og tjenestene de tilbyr skal ytes til befolkningen. Velferdsstatens organisasjoner har videre som mandat å tjene allmennheten som følge av demokratisk vedtatt politikk. De får tillit ovenfra ved at politikere vedtar lover og reguleringer som vil være til det beste for befolkningen.

På den andre siden er det politikontakten som yrkesutøver på «bakkenivå» som bestemmer hvordan politikken utfall i praksis blir. Det er her tilliten til organisasjonen skapes, som følge av hvilke erfaringer befolkningen har hatt i kontakt med organisasjonen. Det er samtidig her tilliten til de sentrale myndigheter avgjøres av befolkningen som et ledd i det å være en del av demokratiet.

Når vi ser politikontaktenes nøkkelrolle i det forebyggende arbeidet ute i kommunene opp mot empirien fra barnevern, ungdomsskole og flyktingtjeneste, kan det også tenkes at manglende tilstedeværelse vil svekke tilliten til politiet som organisasjon. En velferdsorganisasjon er som nevnt tidligere avhengig av tillit ovenfra og nedenfra for å kunne fungere best mulig. Samtidig vil vi også kunne si at de er avhengig av tillit fra de organisasjonene som ses på som naturlige samarbeidspartnere, dersom det skal kunne dannes et grunnlag for tettere samarbeid. Barnevernet påpeker også at politireformen har gjort noe med avstanden mellom politi og barnevern. Tverrfaglig samarbeid er noe alle informantene ser på som nøkkelen til suksess innen det forebyggende arbeidet. En bruker da ulik fagkompetanse til å kunne se «hele mennesket» fra ulike perspektiv.

Samtidig vil et tettere og mer systematisk samarbeid kreve god organisering. Politikontakten sier at et problem i kommunen per i dag, er at det ikke er ansatt en SLT-koordinator. SLT står for Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak. Denne SLT-modellen har som mål å samordne rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for barn og unge, på tvers av etater og faggrupper (kriminalitetsforebygging.no). Barnevernet ser i likhet som med politikontakten behov for en koordinator og uttaler seg på følgende måte;

Det er krevende å være koordinator, for selv om du ikke utfører oppgavene skal du ha ei oversikt. Det er omfattende å være den som samler dette i en pott. Hvis du er tildelt å være politikontakt en dag i uken, samtidig som at du skal utføre de øvrige arbeidsoppgavene dine, så har du ikke sjangs til dette.

Barnevernet på sin side er av den formening at noen må initiere og ta «vandre fakkelen» i hånda. De mener at kommunen må ha en innstilling til at det forebyggende arbeidet er viktig og at det skal være prioritert. En politisk forankring hadde forpliktet de som skal

arbeide forebyggende og gitt de eierskap til arbeidet, samt skapt engasjement og motivasjon. Videre sier barnevernet om funksjonen til et politiråd;

Det er i et politiråd forslagene kan komme, men for å få gjort en forskjell, krever det mer enn to møter i året. En kan kjenne at det er nyttig når en kommer ut derfra, men så tror jeg gjerne det stopper der.

Vi tolker dette slik at barnevernet er opptatt av at dette må være et satsningsområde i kommunen og at et tverrfaglig samarbeidsorgan innenfor det forebyggende arbeidet er veien å gå. I dette samarbeidsorganet er ansvarsfordeling, planlegging og gjennomføring/realisering nøkkelen til gode resultater.

7.0 KONKLUSJON

Ut ifra analysen hvor vi knyttet teorien opp mot empirien, ser vi at funksjonen politikontakt forutsetter at verdisettet responsivitet/fleksibilitet blir ivaretatt av organisasjonen. Politikontakten selv forventet at hans nye rolle skulle bli annerledes, enn hva den i praksis har blitt og sier samtidig at tilretteleggingen av rollen ikke er god nok. Formålet med nærpolitireformen var å styrke kvaliteten innenfor blant annet det forebyggende arbeidet, men utviklingen tilsier at de to andre verdisettene har blitt satt i høysetet. Dette underbygger Wathne (2016) i sin doktorgradsavhandling med utsagnet om at «kun det som kan telles, teller», og det forebyggende arbeidet blir derfor nedprioritert, blant annet på grunn av vanskeligheten med å måle dette.

Tilbakemeldingene fra informantene bærer preg av usikkerhet rundt hva de kan forvente av politikontakten og har i liten grad blitt informert om funksjonen til politikontakten. På en annen side ser alle informantene behovet og viktigheten av å ha en politikontakt i kommunen. Samlet sett ser vi at innføringen av rollen og kommunikasjonen sett ovenfra og ned, ikke har vært god nok. Politikontakten er misfornøyd med den faktiske utviklingen av rollen og de øvrige samarbeidspartnerne har lite kunnskap om rollen. Kvaliteten på det forebyggende arbeidet stod sentralt i reformen, men vi stiller da spørsmålsteget ved

hvorfor dette ikke har fått mer fokus og blitt kommunisert ut tydeligere. Det kan virke som at intensjonen har vært høyere enn det som har blitt løsningen.

Et av de sentrale funnene i denne undersøkelsen er at alle informantene har tanker, ideer og formeninger om hvordan et tverrfaglig samarbeid innenfor forebygging kunne fungert bedre og hvorfor det er viktig. Barnevernet ser på det forebyggende arbeidet fra et systemperspektiv og fokuserer på hvordan dette skal fungere best mulig for å gi gode resultater. Politikontakten har med sin tidligere erfaring fokus på hvordan det forebyggende arbeidet bør være i praksis. Ungdomsskolen ser viktigheten og behovet for et mer tilstedeværende politi som ledd i det forebyggende arbeidet. Flyktningetjenesten ser tydelig utfordringene i sin enhet og nødvendigheten av politiet sin rolle i introduksjonsprogrammet.

En forutsetning for et velfungerende forebyggende arbeid, er det behov for en politisk forankring, strukturert organisering og mer tverrfaglig samarbeid. Kommunen må satse på det forebyggende arbeidet og forankre dette politisk. SLT-koordinator er nødvendig for skape en god organisering og har i sin posisjon mulighet til å koordinere samarbeidet. I et slikt tverrfaglig samarbeid ville det også vært rom for å forstå hverandres ansvarsområder som er nødvendig for å kunne samarbeide på tvers av fagområder.

Samlet sett ser vi at funksjonen politikontakt trekker i retning av responsivitet/fleksibilitet, men i resten av sin rolleutforming veier de to andre verdsettene tungt. Det blir dermed ikke mulig for politikontakten å utforme rollen sin på tilstrekkelig måte ut fra hva som var hensikten og hvordan det har blitt tilrettelagt. Faglig teori som omhandler kriminalitetsforebyggende politiarbeid (Lie, 2011) og erfaringen til politikontakten selv understreker tydelig at kommunikasjon og samhandling er viktig for å lykkes. En må være tilstedeværende i sin kommune. Dersom det ikke tilrettelegges for dette i form av stillingsprosent, ressurser og økonomiske rammer, vil dette være vanskelig å lykkes med.

7.1 Videre forskning

Som nevnt tidligere finnes det lite forskning knyttet til den enkelte funksjonen politikontakt og vi har derfor i vår evaluering hatt lite å støtte oss på. Likevel mener vi at vi i vår evaluering har gjort sentrale funn knyttet til en viktig del av politiets organisasjon.

Dersom noen kunne tenke seg å bygge videre på denne oppgaven, vil vi anse det som svært interessant å undersøke hvordan brukergruppen (ungdom) til politikontakten opplever viktigheten av et tilstedeværende politi.

Videre kunne det vært interessant å sammenligne kommuner, for å oppdage grunner til at noen eventuelt lykkes i implementeringen av funksjonen.

En annen sammenligning kunne vært å se på forskjellene mellom distriktskommune og bykommune. Det kunne også vært interessant å se forskjellene mellom en kommune som har SLT-koordinator og en kommune som ikke har det.

8.0 Referanseliste

Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet. 2015. *“Barnevernets arbeid”*. Oppdatert 14.februar 2020. Bufdir.no (sist lest 12.mai 2020)

https://bufdir.no/Barnevern/Om_barnevernet/Om_barnevernet/

Berge, Amalie og Kleppen, Malin. 2019. «*Hvordan opplever lokale aktører i små kommuner at politikontakten fungerer?*» Eksamensoppgave i «Evaluering i teori og praksis» ved Høgskolen i Molde.

Dagsavisen.no. 2015. *“Fortsatt stort og fjernt”*. Oppdatert 3.juli 2019. (sist lest 12.mai 2020)

https://www.dagsavisen.no/debatt/fortsatt-stort-og-fjernt-1.460089?fbclid=IwAR1oew-gvdKQKa19KKPiSdcYS_O7o-7bsFEUNs8MDif6f3hDnTPFALANB_Q

Dagsavisen.no. 2017. *“Disse lensmannskontorene blir nedlagt.”* Oppdatert 19.juni 2019. (sist lest 12.mai 2020).

<https://www.dagsavisen.no/demokraten/disse-lensmannskontorene-blir-nedlagt-1.912629>

Dahlberg Langfeldt, Morten. 2019. *“Fakta før valget: Hva er konsekvensene av politireformen?”* Faktisk.no. (sist lest 12.mai 2020).

<https://www.faktisk.no/artikler/MRM/fakta-for-valget-hva-er-konsekvensene-av-politireformen>

Direktoratet for forvaltning og ikt. 2018. *“Evaluering av Nærpolitireformen”*. Difi.no (sist lest 18.03.2020)

https://www.difi.no/sites/difino/files/evaluering_av_naerpolitireformen_statusrapport_2018_difi-rapport_2019_1.pdf

Grl. Kongeriket Norges Grunnlov Lov av 1814. (sist lest 12.mai 2020)

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn/KAPITTEL_5?fbclid=IwAR33mgO7-oSipnfzXCmIJYDFS2nS-RF7UMDfitRDg7ua8h28_6ByItSRV8#§96

Jacobsen, Dag Ingvar. 2015. «*Hvordan gjennomføre undersøkelser?*» Innføring i samfunnsvitenskapelig metode. 3.utgave. Oslo: Cappelen Damm AS.

Justis- og beredskapsdepartementet. Prop. 61 LS (2014-2015). «*Endringer i politiloven mv. (trygghet i hverdagen - nærpelitireformen)*». Hovedinnholdet i proposisjonen.

Regjeringen.no (Sist lest 12.mai 2020).

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-61-s-2014-2015/id2398784/?ch=1>

Justis- og beredskapsdepartementet. Prop. 61 LS (2014-2015). «*Endringer i politiloven mv. (trygghet i hverdagen – nærpelitireformen)*.» Bakgrunn for proposisjonen. Justis- og beredskapsdepartementet. Regjeringen.no (sist lest 12.mai 2020)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-61-s-2014-2015/id2398784/?ch=2>

Karlsen, Rita. 2017. «*Ungdomskriminalitet= mangelfull integrering sier politiet*». Rights.no (sist lest 12.mai 2020).

<https://www.rights.no/2017/09/ungdomskriminalitet-mangelfull-integrering-sier-politiet/>

Kriminalitetsforebygging.no. «*Hva er SLT-modell?*» (sist lest 12.mai 2020)

<http://kriminalitetsforebygging.no/slt/slt-modellen/>

Lie Myhre, Elisabeth. 2011. *"I forkant"*. Kriminalitetsforebyggende politiarbeid. 1 utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Politidirektoratet. 2017. *"Politikontakter i alle landets kommuner"*. Politiet.no. (sist lest 12.mai 2020)

<https://www.politiet.no/aktuelt-tall-og-fakta/aktuelt/nyheter/2017/06/22/politikontakter-i-alle-landets-kommuner/>

Politi. *Politi-loven av 1995*.

https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1995-08-04-53/KAPITTEL_1

Roalsø, Martin. 2018. *"Forskere mener Nærpolitireformen har blitt en fjernpolitireform"* Nr.no. (sist lest 12.mai 2020).

https://www.nrk.no/norge/forskere-mener-naerpolitireformen-har-blitt-en-fjernpolitireform-1.14326093?fbclid=IwAR1HHZcz8s_ulp0D-purV5q-ui9sLpfs25U94paw7V3d2ZH5ZGMUTYqMz_0

Skogan, Wesley. G (2006). «*Asymmetry in the Impact of Encounters with the Police*». Policing and Society, 16(2), 99-126 (sist lest 12.mai 2020).

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10439460600662098>

Sæter, Kjetil. 2004. *"Politiet har ikke tro på reformen"* Oppdatert 19.oktober 2011. Aftenposten.no (sist lest 12.mai 2020)

<https://www.aftenposten.no/norge/i/8J3qW/politiet-har-ikke-tro-paa-reformen>

Vabø, Mia og Vabo, Signy Irene (red). 2014. *"Velferdens organisering"* Oslo, Universitetsforlaget AS.

Watne, Christin Thea, 2016. «*Kun det som telles, teller*», Innlegg Dagens Næringsliv13/2 2016.

9.0 Vedlegg

9.1 Vil du delta i forskningsprosjektet

«Politikontaktens funksjon etter «Nærpolitireformen»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å se på hvordan funksjonen «politikontakt» har fungert i en distriktskommune etter «Nærpolitireformen» trådte i kraft. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Vi ønsker med denne bacheloroppgaven å se på hvordan funksjonen «politikontakt» har fungert. Etter «Nærpolitireformen» trådte i kraft så ble politikontakten ansett som å ha en nøkkelrolle i samarbeidet mellom politiet, kommunen og andre lokale aktører.

Politikontakten skal arbeide forebyggende og strategisk i den enkelte kommune, hvor det å ha oversikt over kriminalitetsbildet i kommunen står sentralt.

Problemstillingen for denne bacheloroppgaven er *«Hvordan opplever lokale samarbeidspartnere at politikontakten fungerer?»*

Det er listet opp en rekke formål ved politikontakten, og disse er (politiet.no);

- Være tilstede i uniform i den enkelte kommune en eller flere dager i uken (i tillegg til ordinær patruljevirkosomhet og øvrig aktivitet).

- Politikontakten skal ha bred kompetanse og erfaring innen forebyggende politiarbeid.
- Politikontakten skal skaffe god lokalkunnskap og innsikt i utfordringer kommunen står ovenfor.
- Politikontakten skal jobbe aktivt med å forebygge kriminalitet, basert på et felles kompetansegrunnlag.
- Politikontakten skal være en pådriver for at politirådet fungerer godt og følge opp gjensidig forpliktende avtaler i det daglige.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høyskolen i Molde er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Vi ønsker dermed svært gjerne å gjennomføre et intervju med deg, og sender derfor denne e-posten tidlig, slik at det blir enklere å avtale et tidspunkt for et eventuelt intervju. Intervjuet skal etter planen skje i månedsskifte februar/mars. Grunnen til at vi ønsker å intervju deg, er at vi anser politiets forebyggende arbeid rettet mot barn og unge innenfor ditt felt, som vesentlig og viktig. Innholdet og spørsmålene i intervjuet vil følge de ovennevnte kravene til en politikontakt, for å belyse om disse anses imøtekommet fra deres synspunkt.

Har du mulighet til å stille opp til et intervju med oss? Intervjuet vil ta 30-45 minutter.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet så ønsker vi å innhente data gjennom intervju. Vi ønsker svært gjerne å ta opp intervjuet på lydopptak om dette blir samtykket til. Har du mulighet til å stille opp på et intervju med oss? Intervjuet vil ta 30-45 minutter.

Alle regler om personvern vil bli tatt vare på gjennom hele prosessen. Personopplysninger vil bli anonymisert (pseudonymisert) Vi søker til NSD (Norsk senter for forskningsdata) og vi vil hele veien følge forskningsetiske kriterier

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- *Det er kun vi og vår veileder som har tilgang på materialet under hele prosessen. Selve lydopptaket er det kun vi som studenter som har tilgang på.*
- *Vi anonymiserer ved at navn, kontaktopplysninger, sted, kjønn og alder blir anonymisert ved å bruke en kode som er adskilt fra øvrige data.*

Dere som deltakere vil ikke kunne gjenkjennes ved publikasjon.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes [18 mai 2020.]. Etter endt prosjekt så vil lydopptak slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra *Høyskolen i Molde* har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- *Høyskolen i Molde* ved Ingunn Gjerde på enten mail: ingunn.gjerde@himolde.no eller på telefon 71214209.
- Vårt personvernombud: Merete Ludviksen. Tlf: 71214118
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Eventuelt student

(Ingunn Gjerde)

Og Amalie B. Berge

Malin Kleppen

--

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*politikontaktens funksjon*», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- å delta i [sett inn flere metoder, f.eks. spørreskjema] – hvis aktuelt
- at lærer kan gi opplysninger om meg til prosjektet – hvis aktuelt
- at mine personopplysninger behandles utenfor EU – hvis aktuelt
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes [beskriv nærmere] – hvis aktuelt
- at mine personopplysninger lagres etter prosjektslutt, til [beskriv formål] – hvis aktuelt

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca.

18.mai 2020

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

9.2 SPØRRESKJEMA TIL AKTUELLE SAMARBEIDSPARTNERE

Flyktingetjeneste, Barnevern, Ungdomsskole.

Formål: *Se hvilken erfaring, opplevelse og kontakt naturlige samarbeidspartnere har med politikontakten*

1. Hvilket kjennskap har dere til politikontakten?
2. På hvilken måte har dere i dag kontakt med politikontakten?
3. Har du noen eksempler på da dere har hatt kontakt med politikontakten?
> *Hvordan kommer dere i kontakt med politikontakten? Tar de kontakt, eller må dere ta kontakt selv ved behov?*
4. Opplever dere at politikontakten har nok lokalkunnskap?
> *mener du at dere sammen med politikontakten sitter på et felles kompetansegrunnlag?*
5. Opplever dere at politikontakten responderer på deres behov? (fleksibilitet)
6. I hvilke tilfeller kunne du tenkt deg at det hadde vært naturlig å ha kontakt/samarbeid med politikontakten?

7. Ser du behov for et mer systematisk samarbeid med politiet?
> Hadde det vært naturlig å ha et bredere samarbeid med andre aktører i kommunen og politikontakten? (skole, flyktningetjeneste osv.)
8. Er det i noen tilfeller dere tenker at det hadde vært hensiktsmessig med et tettere samarbeid med politikontakten?
9. Opplever dere at ordningen med politikontakt fungerer bra? (Bedre enn før?) Om ikke, hva opplever dere som de største hindringene?

SPØRRESKJEMA TIL POLITIKONTAKT

1. Hvilken stillingsprosent har du som politikontakt?
> Hvilken annen stilling har du?
2. Hvordan foregikk utvelgelsen av hvem som skulle være politikontakt?
3. På hvilken måte fikk du presentert ditt ansvarsområde/dine oppgaver som politikontakt?
4. Hvilken kompetanse og erfaring har du innenfor det forebyggende politiarbeidet?
5. Føler du som politikontakt at din stillingsprosent samsvarer med ansvaret opp mot det som følger av rollebeskrivelsen du som politikontakt har?
6. Blir det lagt til rette fra din arbeidsgiver til å utføre din rolle som politikontakt?
7. Hvilke muligheter har du til å utforme rollen selv?
> *Opplever du at du fyller rollen godt nok? Hvis ikke, hva er de største hindringene for det?*
8. Er det noe du som politikontakt ikke har fått til, men som du har hatt lyst å få til?
9. På hvilken måte arbeider politikontakten for å kartlegge kriminalitetsutfordringene i kommunen?
10. Hvem ser du på som naturlige samarbeidspartnere i kommunen?

> *Er det noen du skulle hatt kontakt med, som det er vanskelig å komme i kontakt med?*

> *De du eventuelt tar kontakt med; i hvilken grad opplever du at de har behov eller ser behov for et samarbeid?*

11. Har du i din rolle som politikontakt hatt noen form for dialog med disse samarbeidspartnerne og lokale aktørene, for å avklare deres ansvarsområde i ulike saker?

12. Det blir sagt at en organisasjon er bundet av tre ulike verdier.

På den ene siden; Regelverk, retningslinjer, prosedyrer.

På den andre siden; Fokus på måloppnåelse, resultat, kostnadseffektivitet. NPM er her ofte en typisk organisasjon, som vektlegger denne verdien tyngst.

På den tredje siden; Her vektlegges verdiene i organisasjonen, tillit, relasjoner og fleksibilitet.

Dette er tre viktige forvaltningsverdier, hvor alle tre er viktige å ha fokus på. Får en et enøyd perspektiv på ett av verdiene, vil det føre til at de andre undergraves.

Politiet > NPM, operativt og etterforskning.

> hvordan stiller dette seg i rollen som politikontakt?

> forebyggende arbeid er noe som ikke er enkelt å måle?

13. Er du av den oppfatning at de har som mål om å utvikle rollen som politikontakt?